

Duben 2009

Infoservis – elektronizace justice

V roce 2009 bude postupně docházet k další fázi praktické aplikace ohlašovaných změn v oblasti elektronizace justice. Informace o jejím průběhu, jakož i její praktické uplatnění lze najít na portále www.justice.cz. Předmětné změny souvisí například s [Evropským portálem justice](#), [videokonferencí](#), s vytvořením [databáze soudních znalců a tlumočnicků](#). Mezi další mezirezortní projekty lze zařadit práce na [Elektronickém trestním řízení](#), projekt [Elektronického platebního rozkazu](#) a [insolvenčního rejstříku](#), které mají být převedeny do elektronického spisu v celého rozsahu.

Zákon o elektronických úkonech

Doslova revoluční změnu zavádí zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který nabývá účinnosti 1. července 2009. Předmětem právní úpravy tohoto právního předpisu jsou tzv. elektronické úkony státních a jiných orgánů, informační systém datových schránek a autorizovaná konverze dokumentů.

Tzv. datové schránky, jsou schránky zřízené a spravované Ministerstvem vnitra (dále jen „*Ministerstvo*“) a jsou určeny pro doručování a pro provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci. Zřízení této schránky pro fyzické osoby a podnikající fyzické osoby je podmíněno žádostí a je bezplatné. U právnických osob zřízených zákonem bude datová schránka zřízena bezodkladně po jejich vzniku. U právnických osob a u organizačních složek podniku zahraničních právnických osob zapisovaných do obchodního rejstříku po dni účinnosti tohoto zákona bude datová schránka zřízena poté, co ministerstvo obdrží správu o jejich zapsání do obchodního rejstříku. Právnickým osobám, které nejsou zřízeny zákonem a zároveň se nezapisují do obchodního rejstříku bude datové schránka zřízena na žádost.

Právnickým osobám zapisovaným do obchodního rejstříku a existujícím ke dni nabytí účinnosti zákona bude datová schránka zřízena automaticky do 90 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Dokumenty, u kterých to jejich povaha dovoluje, budou doručovány prostřednictvím datové schránky, přičemž za doručení se považuje okamžik, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Fikce doručení desátým dnem po dni dodání dokumentu do datové schránky se uplatní pouze v případech, kdy zákon nevyklučuje náhradní doručení. Ke zprávám nebude v zásadě nutno připojovat zaručený elektronický podpis.

Autorizovanou konverzi dokumentů se rozumí úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě, nebo úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky. Konverzi provádějí kontaktní místa veřejné správy (§ 8a zák. č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy) na žádost, případně orgány veřejné moci z moci úřední. Technické náležitosti provedení konverze stanoví Ministerstvo vyhláškou.

V následujících řádcích je nabídnut stručný přehled elektronických aplikací v současné době používaných a veřejně přístupných. Zároveň je u některých aplikací a projektů zmíněno jejich rozšiřování o další funkce, přičemž toto rozšiřování buď již probíhá, nebo v brzké době probíhat bude.

Elektronická úřední deska resortu justice

Elektronická úřední deska resortu justice, neboli také tzv. infoDeska, je elektronickým provedením klasické úřední desky. Na elektronické úřední desce jsou vyvěšovány listiny pouze v elektronické podobě, ve formátu PDF, a to od 1. 1. 2009. Součástí elektronických listin jsou i informace o datu a času vyvěšení na papírové a elektronické úřední desce, o datu a času sejmutí z papírové a elektronické úřední desky a další informace upřesňující zveřejnění listiny na elektronické úřední desce. I po sejmutí listiny z elektronické úřední desky je možné ji vyhledat, tedy listovat v historii vyvěšených listin na elektronické úřední desce.

Vyvěšování listin v původní podobě, tedy v budově příslušné instituce, probíhá i nadále, přičemž právě toto vyvěšení je pořád rozhodující pro běh lhůt.

Mezi organizace, které kromě klasické úřední desky vyvěšují listiny také v elektronické podobě patří Ministerstvo spravedlnosti ČR, soudy (obvodní, městské, okresní, krajské, vrchní) a státní zastupitelství (obvodní, městské, okresní, krajské, vrchní a Nejvyšší státní zastupitelství).

ePodatelna

Od 1. 10. 2007 je pro soudy v provozu tzv. ePodatelna, která umožňuje podávat podání elektronicky pomocí zaručeného kvalifikovaného elektronického podpisu. Součástí této aplikace je i tzv. interaktivní nápověda, která v průběhu vyplňování podání upozorňuje na

některé jeho nedostatky a pomáhá tak vyhnout se vrácení podání z důvodu jeho formálních nedostatků. Přílohy, které mohou být k podání přiloženy jsou omezeny jak velikostí (10 MB), tak formátem (pdf, rtf, xls, doc, txt).

Prostřednictvím elektronické podatelny lze podat návrh na zápis a změnu zápisu údajů v obchodním a nadačním rejstříku, v rejstříku obecně prospěšných společností a v rejstříku společenství vlastníku jednotek. Některé druhy podání budou elektronicky zpřístupněny až od účinnosti zák. č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, tedy od 1. 7. 2009. Jde o tyto podání: návrh na zápis; návrh na zápis změny; návrh na výmaz; návrh na zápis fúze, rozdělení a převodu jmění; návrh na přeměny právní formy; změna návrhu.

Samotný obchodní rejstřík existuje v elektronické podobě již od roku 1997. Návrhy obchodnímu rejstříku je možné v současnosti podávat pouze na formulářích vydaných Ministerstvem spravedlnosti ČR, ovšem zatím není možné je podávat elektronicky. I z toho důvodu nelze využít všech výhod (zjednodušení vyplňování i samotného zpracování formulářů soudy), které nabízí používání nových elektronických interaktivních formulářů a jejich online vyplňování.

Podrobný postup při podáních učiněných prostřednictvím aplikace ePodatelna lze najít v dokumentu – „Uživatelská příručka EPO - Elektronická podatelna (webová část aplikace),“ zveřejněném na stránkách elektronické podatelny.

ePlatební rozkaz

Prostřednictvím elektronické podatelny lze podat i návrh na vydání elektronického platebního rozkazu pro plnění do výše 1.000.000,- Kč, který nabývá právní moci za současného splnění dalších podmínek. Těmito jsou např. bezchybné vyplnění formuláře se zaručeným elektronickým podpisem; zaplacení soudního poplatku; doručení platebního rozkazu žalovanému do vlastních rukou (pobyt žalovaného musí být znám a musí jít o adresu v České republice).

Tato aplikace byla spuštěna 1. 7. 2008. V současnosti se připravuje její další rozšíření o tzv. hybridní poštu, hromadná podání a o úhradu dlužné částky.

infoJednání, infoSoud, Judikatura

infoJednání je aplikace umožňující veřejnosti prostřednictvím internetu získat bližší informace o všech jednáních na úrovni okresních, krajských a vrchních soudů. Zjistit tak lze

informace jako veřejnost/neveřejnost jednání, čas a datum jednání, číslo jednací síně, spisová značka, předmět jednání, jména soudců a účastníků. Údaje v této aplikaci jsou přístupné vždy 30 dnů předem.

Od dubna 2008 je veřejnosti přístupna také aplikace infoSoud, která umožňuje získat základní informace ze všech spisů okresních soudů, u kterých byla řízení zahájena od 1. 1. 2007 a dále ze spisů krajských soudů, u kterých byla řízení zahájena dne 1. 1. 2008 a později. Aplikace je ohledně informací ve věcech projednávaných před vrchními soudy a Nejvyšším soudem pouze v zkušebním provozu. Informace, které lze takovýmto způsobem získat jsou tyto: spisová značka, název příslušné organizace, seznam jednání ve věci a stav věci (zahájení řízení, přerušování řízení, nařízení jednání, vrácení spisu, pravomocné ukončení věci, ...). Pro jednodušší orientaci a lepší pochopení je na stránkách infoSoudu zpřístupněn i odkaz na tzv. „Vysvětlení pojmů“ používaných v této aplikaci a jejich stručná charakteristika.

Na stránkách www.justice.cz by měl být v budoucnu zpřístupněn i odkaz na aplikaci – „Judikatura.“ Tato aplikace by měla umožnit přístup k veškeré judikatuře, tedy ke všem zveřejněným rozhodnutím, co má za cíl přispět k naplnění zásady předvídatelnosti soudních rozhodnutí (dle porovnání předchozích rozhodnutí, týkajících se obdobné věci), ke zvyšování právního vědomí u veřejnosti, jako i k zjednodušení práce především soudců a advokátů. Kdy skutečně dojde k jejímu plnému zprovoznění zatím není známo.

Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík je informační systém veřejné správy, ve kterém jsou zveřejňovány informace a veškeré listiny (rozhodnutí insolvenčního soudu, podání vkládané do soudních spisů s případnou anonymizací osobních údajů) prokazující průběh insolvenčních řízení vedených proti dlužníkům a zahájených po 1. 1. 2008, včetně. Protože jde opět o rejstřík v elektronické podobě, umožňuje rychlé a jednoduché sledování průběhu insolvenčních řízení a zajišťuje dostatečnou formou publicitu, která je významná zejména z hlediska přihlašování pohledávek jednotlivých věřitelů dlužníka. Průběh konkursních a vyrovnacích řízení, která byla zahájena před 1. 1. 2008, tedy podle předchozí právní úpravy, lze v omezené míře sledovat v tzv. Evidenci úpadců, aplikaci, která je rovněž veřejně přístupná prostřednictvím internetu.

Insolvenční rejstřík má značný význam především z hlediska doručování. Jeho prostřednictvím se doručuje většina písemností, či už jde o samotná rozhodnutí soudu, nebo další písemnosti. Vyvěšení písemnosti na úřední desce soudu a její zveřejnění v insolvenčním rejstříku je považováno za tzv. doručení vyhláškou.

Kromě výše uvedených informací lze prostřednictvím této aplikace získat i bližší informace o jednotlivých insolvenčních správcích a informace o hlavních řízeních probíhajících v členských státech EU dle ustanovení § 429 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

eTrestní řízení, Rejstřík trestů

Aplikace eTrestní řízení, která zatím není v provozu, má v budoucnu zajistit vedení jednotné agendy trestních spisů v elektronické podobě, a to jak ve fázi policejního vyšetřování, tak v samotném soudním řízení. Na něj může případně navazovat následná komunikace a výměna informací s Rejstříkem trestů, Vězeňskou službou, Probační a mediační službou.

V Rejstříku trestů je veden seznam uložených trestů, ze kterého lze poskytovat informace elektronicky, s využitím zaručeného elektronického podpisu. O výpis z rejstříku trestů lze požádat i osobně na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí, jako i v sídle a na pobočkách Rejstříku trestů. Výpis z rejstříku trestů, jako i výpisy z jiných rejstříků (obchodní rejstřík, živnostenský rejstřík, katastr nemovitostí) lze od 1. 1. 2008 získat také na terminálech Ministerstva vnitra ČR - tzv. Czech POINTech, kterými jsou sídla kanceláří všech notářů; pobočky společnosti Česká pošta, s.p.; pobočky Hospodářské komory; jednotlivé obecné a městské úřady; matriční úřady a další. Všechny orgány veřejné moci komunikují s rejstříkem trestů od července 2008 pouze elektronicky. Z toho důvodu je i povinnost předkládat těmto orgánům výpisy z rejstříku trestů omezena.

Evidence znalců a tlumočnicků

Na portále www.justice.cz je zpřístupněna databáze soudních znalců a tlumočnicků. Tento seznam je i nadále veřejně přístupný v sídle jednotlivých krajských soudů. Znalci i tlumočníci mají celorepublikovou působnost a jejich ústřední seznam vede Ministerstvo spravedlnosti.

Na zmíněném portále jsou zpřístupněny i další seznamy, jako např. seznam znaleckých ústavů, seznam neupotřebitelného majetku, či přehled soudců a státních zástupců.

Evropský portál justice, Videokonference

V souvislosti s předsednictvím České republiky v Evropské unii (dále jen „EU“) byl detailněji propracován projekt eJustice – Evropský portál justice. Tento by měl být veřejnosti zpřístupněn již ke konci roku 2009 a měl by umožnit přístup do justičních portálu všech zemí EU. Český občan by tak měl možnost z pohodlí domova podat například návrh na vydání evropského platebního rozkazu v českém jazyce adresovaný do kterékoliv země EU, vyhledat adresy znalců, tlumočnicků, soudů a dalších institucí ve všech zemích EU, nebo vyhledávat potřebné informace v insolvenčních, obchodních, či jiných rejstřících. Rovněž by měl být dokončen proces usnadnění přístupu jak k evropské, tak i národní judikatuře a právní úpravě.

Projekt videokonference má umožnit zkvalitnění a především zrychlení spolupráce mezi soudy při přeshraničních záležitostech využitím videokonference a rezervačního systému pro její použití.